

KASBIY TA'LIM VA KASBIY SIFAT UYG'UNLIGI

Otanazarova Mohira Xamidbekovna

*Buxoro davlat universitetining
Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
(boshlang'ich ta'lim) tayanch doktaranti*

Annotatsiya: Kasbiy sifat va kasbiy ta'lim - zamonaviy ish bozorida muvaffaqiyatli faoliyat yuritish uchun zarur bo'lgan ikki muhim omil. Kasbiy sifatlar, shaxsning professional faoliyatida muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalar, bilimlar va xususiyatlardir. Kasbiy ta'lim esa, ushbu sifatlarni rivojlantirish va mustahkamlash uchun mo'ljallangan jarayondir. Ushbu maqolada kasbiy sifatlar va kasbiy ta'lim o'rtasidagi uyg'unlik, ularning ahamiyati va o'zaro bog'liqligi haqida batafsil ma'lumot beramiz. Mazkur maqola kasbiy ta'lim va kasbiy sifatlarning o'zaro uyg'unligi masalasiga bag'ishlangan. Kasbiy ta'lim, o'qituvchi yoki mutaxassisning amaliy faoliyatiga zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalarni egallashni ta'minlaydigan jarayon bo'lib, uning samaradorligi kasbiy sifatlarning rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Maqolada kasbiy ta'limning maqsadi, uning o'quvchilarga taqdim etadigan foydalari, shuningdek, kasbiy sifatlarning ta'lim tizimida qanday rivojlanishi va amaliyotga qanday integratsiya qilinishi haqida tahlil qilinadi. Kasbiy sifatlar, o'z navbatida, mutaxassisning professional faoliyatida yuqori natijalarga erishishi uchun zarur bo'lgan shaxsiy va professionallik ko'nikmalarini o'z ichiga oladi. Maqolada, kasbiy ta'lim va kasbiy sifatlarning o'zaro uyg'unligini ta'minlashning ahamiyati, bu jarayonni samarali tashkil etishning metodik yondashuvlari, hamda kasbiy sifatlarni rivojlantirish uchun zarur bo'lgan strategiyalar va tavsiyalar keltiriladi. Ushbu maqola, o'qituvchilik yoki boshqa mutaxassislik sohasidagi yoshlar uchun kasbiy ta'limni rivojlantirishda muhim yo'l-yo'riqlarni taqdim etadi.

Kalit so'zlar: kasbiy ta'lim, amaliyot, bilim, nazariya, yangi texnologiyalar, shaxs, muvaffaqiyat.

СОВМЕСТИМОСТЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО КАЧЕСТВА

Аннотация: Профессиональное качество и профессиональное образование — два важных фактора, необходимых для успешной работы на современном рынке труда. Профессиональные качества-это навыки, знания и характеристики, необходимые человеку для достижения успеха в профессиональной деятельности. С другой стороны, профессиональное обучение-это процесс, предназначенный для развития и закрепления этих качеств. В этой статье мы подробно рассмотрим гармонию между профессиональными качествами и профессиональным образованием, их важность и взаимосвязь. Данная статья посвящена вопросу сочетания профессионального образования и профессиональных качеств. Профессиональное образование-это процесс, обеспечивающий приобретение знаний и умений, необходимых для практической деятельности педагога или специалиста, эффективность которого напрямую влияет

на развитие профессиональных качеств. В статье анализируется цель профессионального образования, преимущества, которые оно предлагает учащимся, а также то, как профессиональные качества развиваются в системе образования и как они интегрируются в практику. К профессиональным качествам, в свою очередь, относятся личные и профессиональные навыки, необходимые специалисту для достижения высоких результатов в профессиональной деятельности. В статье представлено значение обеспечения сочетания профессионального образования и профессиональных качеств, методические подходы к эффективной организации этого процесса, а также стратегии и рекомендации, необходимые для развития профессиональных качеств. Эта статья представляет собой важное руководство по продвижению профессионального образования для молодых людей в области преподавания или другой специальности.

Ключевые слова: профессиональное образование, практика, знания, теория, новые технологии, личность, успех.

COMPATIBILITY OF PROFESSIONAL EDUCATION AND PROFESSIONAL QUALITY

Abstract: Professional quality and professional education are two important factors necessary for successful activities in the modern job market. Professional qualities are the skills, knowledge and characteristics necessary to achieve success in the professional activities of an individual. Professional education, on the other hand, is a process designed to develop and strengthen these qualities. In this article, we will tell you in detail about the harmony between professional qualities and professional education, their importance and relationship. This article is devoted to the issue of professional education and the harmony of professional qualities. Professional education is a process that ensures the acquisition of the knowledge and skills necessary for the practical activities of a teacher or specialist, the effectiveness of which directly affects the development of professional qualities. The article analyzes the purpose of vocational education, the benefits it offers to students, as well as how professional qualities develop in the educational system and integrate into practice. Professional qualities, in turn, include the personal and professionalism skills necessary for a specialist to achieve high results in professional activities. The article will highlight the importance of ensuring the harmony of professional education and professional qualities, methodological approaches to the effective organization of this process, as well as the strategies and recommendations necessary for the development of professional qualities. This article provides important guidance in the development of professional education for young people in teaching or other areas of expertise.

Key words: professional education, practice, knowledge, theory, new technologies, personality, success.

KIRISH

Kasbiy ta'lim - bu shaxsning kasbiy sifatlarini rivojlantirish va mustahkamlash uchun mo'ljallangan ta'lim jarayonidir. Kasbga oid nazariy bilimlarni o'zlashtirish, masalan, fanlar, metodologiyalar va texnologiyalar. Olingan

nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llash, tajriba orttirish va ko'nikmalarni rivojlantirish. Kasbiy sifatlarni doimiy ravishda yangilash va rivojlantirish, yangi texnologiyalar va metodlarni o'rganish. Maqolada kasbiy ta'limning asosiy maqsadlari va uning ta'lim jarayoniga ta'siri, shuningdek, kasbiy sifatlarning qanday qilib o'zaro uyg'unlashishi va bir-birini qo'llab-quvvatlashi masalalari ko'rib chiqiladi. Tahlil qilinadigan asosiy jihatlar, kasbiy sifatlarning ta'lim jarayoniga qanday ta'sir qilishini, o'qituvchilar va boshqa mutaxassislar uchun zarur bo'lgan malakalar va ko'nikmalarni rivojlantirish uchun qanday pedagogik yondashuvlar mavjudligini o'z ichiga oladi. Shuningdek, kasbiy ta'limni yaxshilash, mutaxassislik sohasida yuqori sifatli o'qitishni ta'minlash uchun zarur bo'lgan strategiyalar, metodlar va tavsiyalar ham ko'rsatiladi. Maqola, kasbiy ta'limni o'rganayotgan va amaliyotga kirayotgan mutaxassislar, shuningdek, pedagogik metodikalar bilan qiziqqan barcha shaxslar uchun foydali qo'llanma vazifasini o'taydi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYASI

Kasbiy sifatlari va kasbiy ta'lim o'rtasidagi uyg'unlik, shaxsning professional muvaffaqiyatini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Kasbiy ta'lim jarayonida olingan nazariy bilimlar amaliy ko'nikmalar bilan birlashtirilishi zarur. Bu, o'quvchilarning kasbiy sifatlarini rivojlantirishga yordam beradi. O'qituvchilar va murabbiylar, o'quvchilarga kasbiy sifatlarni rivojlantirishda yordam berishlari kerak. Ular o'z tajribalari va bilimlari bilan o'quvchilarga yo'l-yo'riq ko'rsatishlari muhimdir. [1]

Ta'lim muassasalari va ish beruvchilar o'rtasida hamkorlik, o'quv dasturlarini ish bozorining talablariga moslashtirishga yordam beradi. Bu, o'quvchilarning kasbiy sifatlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. O'quvchilarni amaliyotga jalb qilish, ularning real ish sharoitida tajriba orttirishlariga yordam beradi. Kasbiy sifatlarni rivojlantirishga qaratilgan seminarlar va treninglarda ishtirok etish, yangi bilimlar va ko'nikmalarni olish imkonini beradi. Tajribali mutaxassislar tomonidan o'quvchilarga ko'rsatmalar berish, ularning kasbiy sifatlarini rivojlantirishda yordam beradi. O'quvchilarni real ish sharoitida tajriba orttirish uchun amaliyotga jalb qilish. Bu, nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llash imkonini beradi. Ish beruvchilar bilan hamkorlikda stajirovka dasturlarini tashkil etish, o'quvchilarga professional muhitda ishlash tajribasini berish.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Kasbiy sifatlarni rivojlantirishga qaratilgan seminarlar va treninglarda ishtirok etish, yangi bilimlar va ko'nikmalarni olish imkonini beradi. Maxsus treninglar orqali muayyan ko'nikmalarni rivojlantirish, masalan, muloqot, liderlik yoki ijodkorlik ko'nikmalarini oshirish. Tajribali mutaxassislar tomonidan o'quvchilarga ko'rsatmalar berish. Mentorlar o'z tajribalari bilan o'quvchilarga yo'l-yo'riq ko'rsatishi va ularning kasbiy sifatlarini rivojlantirishda yordam berishi mumkin. Kasbiy sifatlarni rivojlantirish uchun doimiy ravishda yangi bilimlar o'rganish, kitoblar o'qish, maqolalar va tadqiqotlarni o'rganish.[2]

Turli onlayn platformalarda mavjud bo'lgan kurslar orqali yangi ko'nikmalarni o'zlashtirish. Jamoada ishlash orqali muammolarni hal qilish, muloqot qilish va liderlik ko'nikmalarini rivojlantirish. Jamoaviy tadbirlarda ishtirok etish, bu orqali jamoa ichida o'zaro munosabatlarni rivojlantirish. Kasbiy sifatlar haqida fikr almashish, muhokama qilish va o'zaro tajriba almashish. Professional tarmoqlar va guruhlarga qo'shilish, bu orqali yangi g'oyalar va tajribalar bilan tanishish. Zamonaviy texnologiyalar va metodlarni o'rganish, bu orqali kasbiy sifatlarni yangilash va rivojlantirish. O'zgaruvchan ish sharoitlariga moslashish qobiliyatini rivojlantirish, bu esa professional muvaffaqiyat uchun muhimdir. Ushbu usullarni qo'llash orqali kasbiy sifatlarni samarali rivojlantirish mumkin. Har bir shaxs o'z ehtiyojlari va maqsadlariga mos ravishda ushbu usullarni tanlashi lozim.[3]

Kasbiy ta'lim jarayonida o'qituvchilarning roli juda muhimdir. Ular nafaqat bilim beruvchilar, balki o'quvchilarning kasbiy sifatlarini rivojlantirishda, motivatsiya berishda va professional muhitni yaratishda ham muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilarning roli quyidagi jihatlarida namoyon bo'ladi: O'qituvchilar o'quvchilarga kasbga oid nazariy va amaliy bilimlarni o'rgatadilar. Ular o'z sohalaridagi eng yangi bilimlarni taqdim etishlari kerak. O'qituvchilar o'z sohalarida tajribaga ega bo'lishlari va o'quvchilarga real ish sharoitlarida qanday ishlashni ko'rsatishlari muhimdir. O'qituvchilar o'quvchilarga o'z kasbiy yo'llarini tanlashda va rivojlantirishda yordam berishlari kerak. Ular o'z tajribalari bilan o'quvchilarga maslahat berishlari mumkin. O'qituvchilar o'quvchilarning shaxsiy va kasbiy rivojlanishiga yordam berish uchun mentorlik qilishlari muhimdir. O'qituvchilar

o'quvchilarga o'z maqsadlariga erishish uchun motivatsiya berishlari kerak. Ular o'quvchilarning qiziqishlarini oshirish va ularni o'z imkoniyatlariga ishonch hosil qilishga undashlari muhimdir. O'qituvchilar o'quvchilar uchun ijobiy va qo'llab-quvvatlovchi muhit yaratishlari kerak, bu esa o'quvchilarning o'zlarini erkin his qilishlariga yordam beradi. O'qituvchilar darslarni samarali rejalashtirish va tashkil etish orqali o'quvchilarning o'qish jarayonini yaxshilashlari kerak. O'qituvchilar zamonaviy o'qitish metodlarini qo'llash orqali o'quvchilarning qiziqishini oshirishlari va ularni faol ishtirok etishga undashlari muhimdir.

O'qituvchilar o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash orqali ularning rivojlanishini kuzatishlari kerak. O'qituvchilar o'quvchilarning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash orqali ularni rivojlantirish uchun zarur bo'lgan yo'nalishlarni belgilashlari muhimdir. O'qituvchilar ta'lim muassasalari va ish beruvchilar o'rtasida hamkorlik o'rnatish orqali o'quv dasturlarini ish bozorining talablariga moslashtirishda yordam berishlari kerak. O'qituvchilar ish beruvchilar bilan tajriba almashish orqali o'quvchilarga real ish sharoitlari haqida ma'lumot berishlari muhimdir. O'qituvchilarning roli kasbiy ta'lim jarayonida o'quvchilarning muvaffaqiyatini ta'minlashda va ularning kasbiy sifatlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Ular o'quvchilarning o'z maqsadlariga erishishlariga yordam berish uchun zarur bo'lgan bilim, tajriba va motivatsiyani taqdim etadilar.[4]

XULOSA

Kasbiy sifatlar va kasbiy ta'lim o'rtasidagi uyg'unlik, shaxsning professional muvaffaqiyatini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Ta'lim jarayonida kasbiy sifatlarni rivojlantirish, o'quvchilarning ish bozorida raqobatbardoshligini oshiradi. Shuning uchun, ta'lim muassasalari, o'qituvchilar va ish beruvchilar o'rtasida samarali hamkorlikni ta'minlash, kasbiy sifatlar va ta'lim o'rtasidagi uyg'unlikni kuchaytirishga yordam beradi. Bu esa, o'z navbatida, jamiyatning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishiga hissa qo'shadi.

Kasbiy ta'lim va kasbiy sifatlarning o'zaro uyg'unligi ta'lim tizimining samarali ishlashini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada tahlil qilinganidek, kasbiy ta'lim faqatgina nazariy bilimlarni berish bilan cheklanmay, o'quvchilarga amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishni, shaxsiy va professional

sifatlarini shakllantirishni ham o'z ichiga oladi. Kasbiy sifatlar, o'z navbatida, mutaxassislarning ta'lim jarayonidagi muvaffaqiyatini belgilovchi omil bo'lib, ularga yuqori darajada axloqiy, psixologik va kasbiy malakalarni egallash imkoniyatini yaratadi. Kasbiy ta'lim va kasbiy sifatlar o'rtasidagi uyg'unlik, o'quvchilarning malakali mutaxassislarning sifatida shakllanishiga, ta'lim jarayonining sifatini oshirishga, va amaliyotda muvaffaqiyatga erishishga xizmat qiladi. Kasbiy sifatning rivojlanishi o'qituvchilar va mutaxassislarning uchun yangi pedagogik yondashuvlarni va metodlarni qo'llashni talab etadi, bu esa o'z navbatida ta'limning sifatini yuksaltiradi. Kasbiy ta'limning samarali tashkil etilishi va kasbiy sifatning rivojlanishi o'zaro bog'liq bo'lib, ta'lim tizimining yanada sifatli va samarasiz bo'lishiga xizmat qiladi. Shuning uchun, kasbiy ta'limni takomillashtirish va kasbiy sifatning rivojlantirishga alohida e'tibor qaratish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Musurmonov R. Ta'lim faoliyati sharoitida o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasidagi nizolarning oldini olish - ta'lim samaralidorligi omili. Academic research in educational sciences volume 2 | issue 4 | 2021 ISSN: 2181-1385 Scientific Journal Impact Factor (SJIF) 2021: 5.723
2. Ro'ziyeva D., Usmonboyeva M., Holiqova Z. "Interfaol metodlar: mohiyati va qo'llanilishi" / Met.qo'll. - T.: Nizomiy nomli DTPU, 2013. - 115 b.
3. Ochilov M. "Yangi pedagogik texnologiyalar". - Qarshi.: Nasaf, 2000.
4. Pedagogika: 1000 ta savolga 1000 ta javob / Met. qo'll. U.I.Inoyatov, N.A.Muslimov, M.Usmonboyeva, D.Inog'omova. - T.: Nizomiy nomidagi TDPU, 2012. - 193 b.
5. Yo'ldoshev J.G., Usmonov S. "Ilg'or pedagogik texnologiyalar". - T.: O'qituvchi, 2004.
6. "Pedagogika". Darslik, L.P.Krivshenko tahriri. M., 2005. B. 418) Ch30.0 ... Pedagogik terminologik lug'at
7. B.X.Xodjayev "Umumiy pedagogika nazariyasi va amaliyoti" T – 2017